DOPOLNITEV OPREME HIŠE SLOVENCEV V MILWAUKEE PUBLIC MUZEJU, ZDA

Skupni projekt Slovencev in njihovih potomcev iz Wisconsina, Milwaukee Public muzeja, Slovenskega etnografskega muzeja, Konference za Slovenijo pri Svetovnem slovenskem kongresu in Ministrstva za kulturo R Slovenije.

Že več kot tri leta mineva, odkar smo začeli s projektom prenove hiše Slovencev v Milwaukee Public muzeju. Septembra 1991 je bil namreč v Slovenskem etnografskem muzeju gospod Lazar Brkich, kustos milwauškega muzeja. Našo ustanovo je zaprosil za pomoč pri dopolnitvi opreme hiše Slovencev, ki je postavljena v »Evropski vasi« v Milwaukee Public muzeju.

»Evropska vas« obsega triintrideset izbranih hiš iz tistih držav, od koder so se v letih med 1875 in 1925 iz Evrope preseljevali v Ameriko. Te hiše so bile postavljene z namenom, da bi ljudje bolje razumeli posamezne evropske dediščine v ZDA.

»Evropska vas« je v Milwaukee Public muzeju predstavljena s pomočjo ljudske kulture predvsem zato, ker je večina evropskih imigrantov takrat prišla v ZDA iz majhnih mest, trgov in vasi, bogatih s folkloro in ljudsko kulturo. Po drugi strani pa se veliko potomcev imigrantov identificira s svojo tradicijo z nadaljevanjem oz. ponovnim oživljanjem najbolj vidnih karakteristik te kulture, kot so ljudska umetnost, bivalna kultura, noša, hrana, glasba, ples... Ti izrazi dediščine ilustrirajo in interpretirajo bistvo etničnih raznolikosti in pojavov. Zato muzej prireja tudi razne folklorne prireditve, kulinarične predstavitve, občasne razstave, itd.

»Evropska vas« v muzeju nima namena razlagati vplivov, ki so jih imele različne evropske kulture druga na drugo, temveč želi obiskovalce muzeja vzpodbujati k njihovi primerjavi.

Muzej je tesno povezan s krajevno skupnostjo in raznimi društvi. Pri svojem delu vključujejo tudi prostovoljce. Za hišo Slovencev v tem muzeju še posebej skrbi društvo SUCCESS - USPEH (United Slovenes to Preserve our Ethnic Heritage), s katerim smo pri dopolnitvi opreme hiše Slovencev sodelovali tudi mi.

Gospod Brkich je ob obisku v Ljubljani finansiral nakup treh predmetov za opremo hiše v takratni skupni vrednosti 40.000 DIN. Za finančno pomoč pri nakupu ostalih predmetov smo zaprosili Svetovni slovenski kongres - Konferenco za Slovenijo. Takratna predsednica kongresa gospa Spomenka Hribar je našla sponzorja (Petrol), ki je za to akcijo namenil takratnih 726.120,00 DIN za nakup predmetov, katerih seznam in fotodokumen-

tacijo na tem mestu tudi objavljamo. Prispevek Slovenskega etnografskega muzeja pa je bil predvsem v iskanju ustreznih predmetov, kajti hišo Slovencev v Milwaukee Public muzeju predstavlja kmečki dom z alpskega območja Slovenije, z zidanim pritličjem in lesenim nadstropjem, ki ima na čelni strani lesen gank.

Nadalje je naš muzej poskrbel tudi za izdelavo replik, predvsem tekstilij za opremo zibelke in prtiča za bohkov kot, po muzejskih originalih, ker teh predmetov ni bilo moč kupiti, in restavriral vse ostale predmete.

Pridobili smo tudi sponzorja - tovarno Brest iz Cerknice, ki je izdelala dva lesena zaboja za transport predmetov v Ameriko.

V načrtu smo imeli še izdelavo kataloga, s katerim smo želeli obiskovalcem hiše Slovencev v ZDA na kratko predstaviti Slovenijo in njeno etnološko dediščino iz druge pol. 19. stoletja. Za finančno podporo za tiskanje kataloga smo zaprosili Ministrstvo za kulturo, vendar sredstva žal niso bila odobrena. Zato smo ob finančni podpori Konference za Slovenijo pri Svetovnem slovenskem kongresu izdali le informativno dvojezično zgibanko.

Predmete za dopolnitev opreme hiše smo že odposlali v ZDA. Upamo, da bodo v kratkem instalirani in da bo delček tega slovenskega izročila kmalu na ogled v prenovljeni hiši Slovencev v »Evropski vasi« v Milwaukee Public muzeju.

Irena Keršič

SEZNAM PREDMETOV ZA OPREMO HIŠE SLOVENCEV V MILWAUKEE PUBLIC MUZEJU (WISCONSIN, ZDA)

I. ORIGINALNI PREDMETI:

1. 1 slika na steklo - Sv. Barbara, 24,5 x 34 cm, 19. stol.
2. 1 slika na steklo - Marija z detetom, 25 x 34,5 cm, 19. stol.
3. 1 slika na steklo - Sv. Jožef, 25 x 35 cm, 19. stol.
4. 1 slika na steklo - Marijino kronanje, 23 x 31 cm, 19. stol.
5. 1 slika na steklo - Srce Jezusovo, 35 x 25,5 cm, 19. stol.
6. 1 slika na steklo - Srce Jezusovo, 31 x 23 cm, 19. stol.
7. 1 skrinja - poslikana: v osrednjem polju Sv. družina, na stranskih poljih cvetlični motiv, 104 x 47 x 53 cm, Gorenjska, iz leta 1847
8. 1 zibel - poslikana: na končni stranici pentagram, na drugi Božjepotna Marija, na stranskih poljih cvetlični motiv, 82 x 50 x 45 cm, l. 1832
9. 1 pinja z lesenimi obroči, 28 x 108 cm, Gorenjska, konec 19. stol.
10. 1 Križani - polikromiran les, 40 x 21 cm, Gorenjska, konec 19. stol.
11. 1 lončena skleda - s poslikano voluto na robu, 11 x 36 cm, Ljubno, konec 19., začetek 20. stol.
12. 1 lončena skleda - s cik-cak vzorcem na robu, 8 x 28 cm, Ljubno, konec 19., začetek 20. stol.
13. 1 lončena latvica - 10 x 29 cm, Gorenjska, konec 19., začetek 20.stol.
14. 1 sklednik - smrekov les, s 3 policami, 21 x 76 x 90 cm, Gorenjska, 19. stol.

15. 1 škropilček - porcelan, s Križanim, 21 x 9 x 5 cm, Kamnik, 19. stol.
16. 1 model za maslo - lipov les, rezljano: RATITOVEC in planinka, 15 x 5 x 10 cm, Gorenjska, 19. stol.
17. 1 zajec za sezuvanje škornjev - smrekov les, 52 x 13 cm, Gorenjska, 19. stol.
18. 1 petrolejka - kovinsko podnožje, steklen zgornji del, 38 x 11 cm, 19. stol.
19. 1 stenska ura - poslikana plošča s cvetličnim motivom, na 2 uteži, 21 x 15 x 9 cm, 19. stol.

II. SEZNAM REKONSTUIRANIH PREDMETOV PO MUZEJSKIH ORIGINALIH

20. 1 prtič za bohkov kot - vezen na belem platnu z rdečo, rjavo in modro prejo (Marijin monogram in cvetlične vitice): s treh strani obrobljen z belo čipko, 58 x 32 cm
21. 1 vzglavnik za zibelko - platno s 3 cofki na vsaki strani, 36 x 20 cm
22. 1 prešita odeja za zibelko - rdeče-črn bombaž in platno, 60 x 45 cm
23. 1 rjuha - platno, 99 x 43 cm
24. 1 slamnjača - prevleka iz platna, 85 x 30 cm
25. 1 stol - oreh in bukev, 36 x 36 x 96 cm
26. 1 Sv. duh - golobček - lipov les, 14 x 14 cm
27. 1 ptiček - otroška igrača, lipov les, poslikava z oljnimi barvami, 78 x 18 cm
28. 1 konjiček z vozom - otroška igrača, smrekov les, konjiček poslikan z oljnimi barvami, 35 x 17 x 12 cm

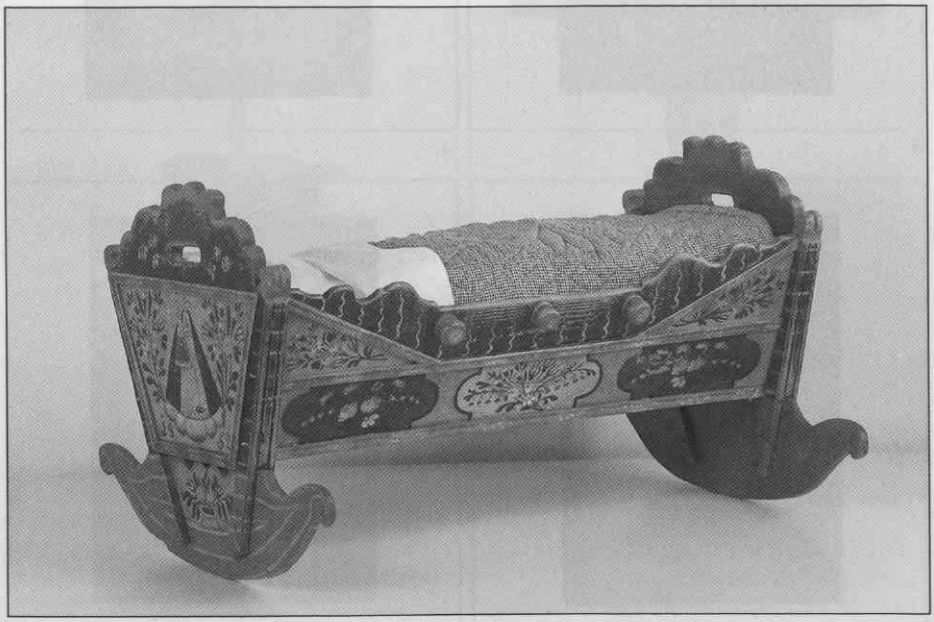

8., 23., 24.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

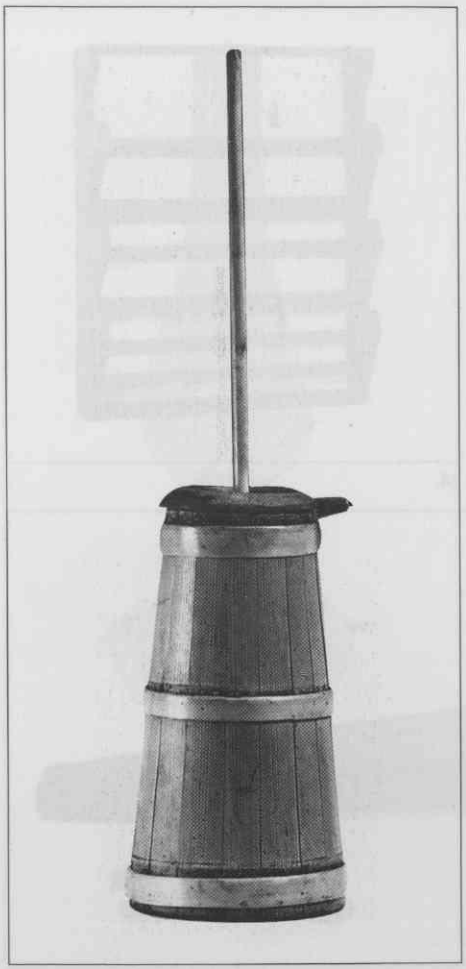

9.

10.

11.

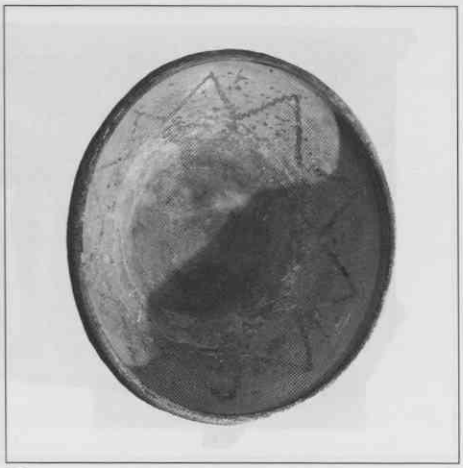

12.

13.

14.

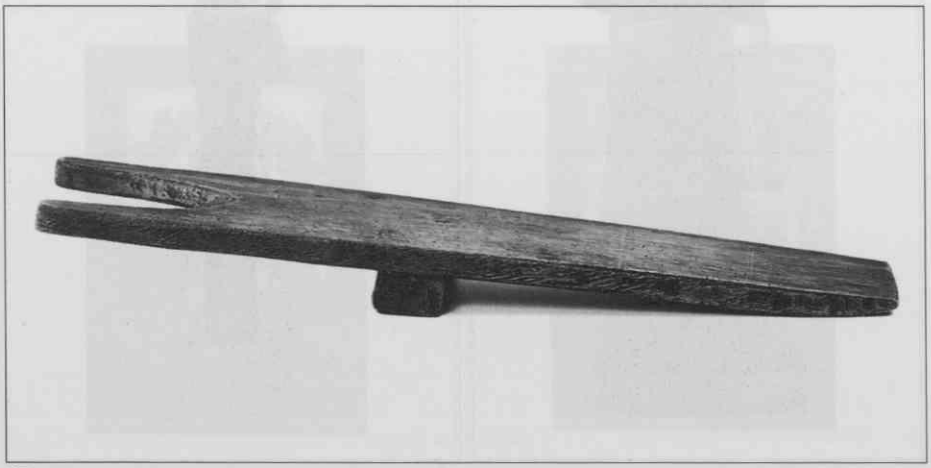

17.

15.

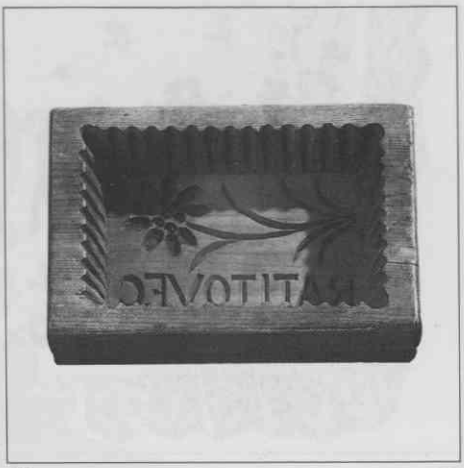

16.

18.

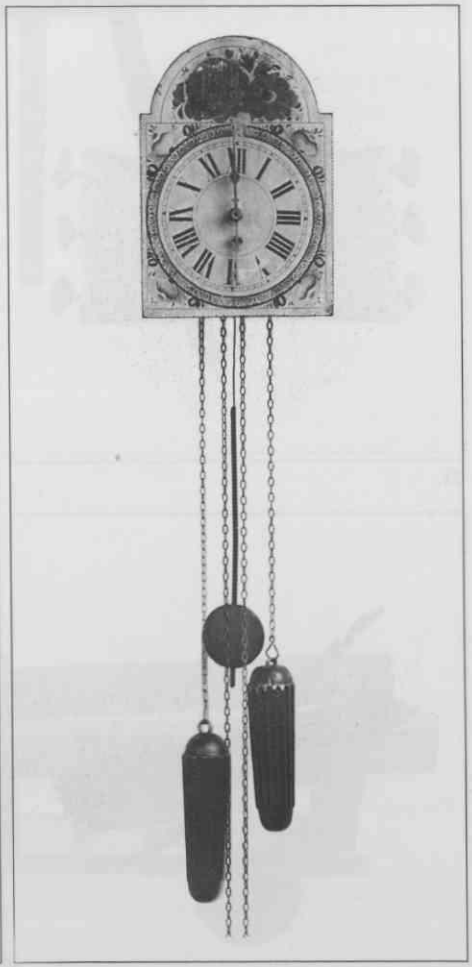

19.

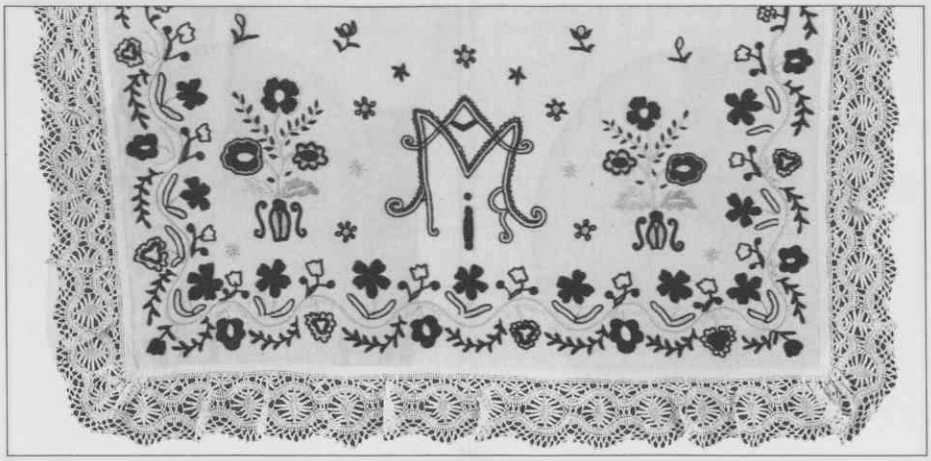

20.

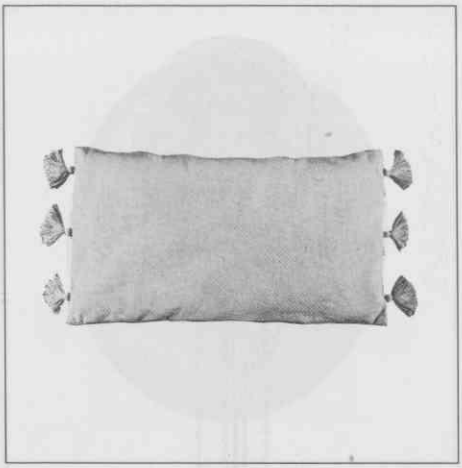

21.

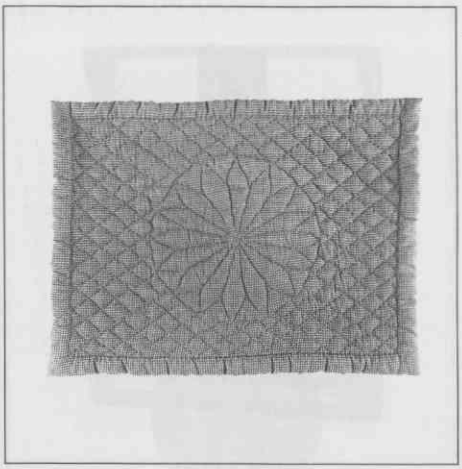

22.

26.

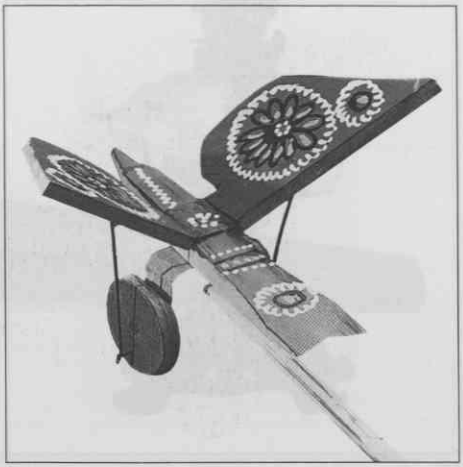

27.

25.

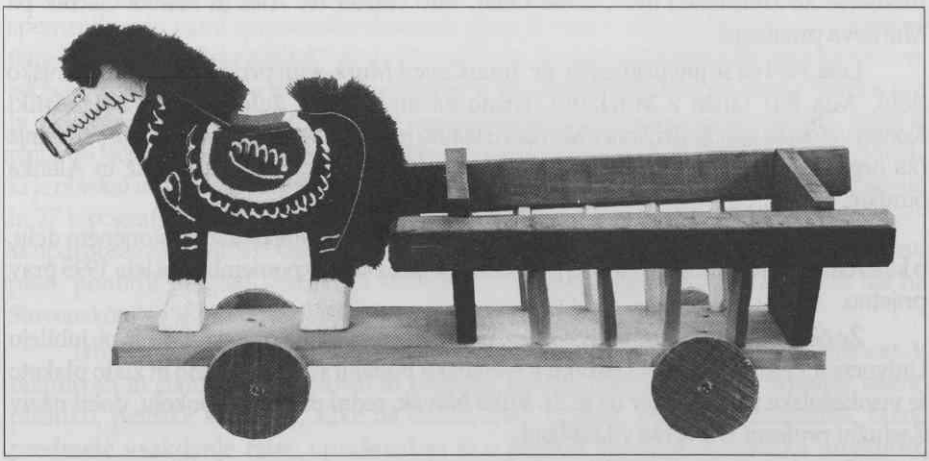

28.

Fotografije: Carmen Narobè